

tum Sanctum, secundum illud Rom. viii. 15. *Accepistis spiritum adoptionis filiorum.* Spiritus autem Sanctus non est donum hominis, (1) sed Dei. Ergo filiorum adoptio non causatur ab homine, sed à Deo. Causatur autem à filio Dei misso à Deo, & facta ex muliere; quod patet per id quod Apostolus subdit: *Ut adoptionem filiorum reciperemus.* Oportet igitur verbum Apostoli intelligi de filio Dei naturali. Deus igitur Dei verbum factus est ex muliere, idest ex Virgine matre.

17. Item. Joannes dicit cap. i. 14. *Verbum caro factum est.* Non autem habet carnem nisi ex muliere. Verbum igitur factum est ex muliere, idest ex Virgine matre: Virgo enim est mater Dei verbi.

18. Amplius. Apostolus dicit Rom. ix. 5. quod Christus est ex patribus secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in secula. Non autem ex patribus nisi mediante Virgine. Deus igitur, qui est super omnia, est ex Virgine secundum carnem. Virgo igitur est mater Dei secundum carnem.

19. Adhuc. Apostolus dicit Philipp. ii. 6. de Christo Jesu: *Qui cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus:* ubi manifestum est, si secundum Nestorium, Christum dividamus in duos, scilicet in hominem illum qui est filius adoptivus, & in filium Dei naturalem, qui est verbum Dei, quod non potest intelligi de homine illo. Ille enim homo, si purus homo sit, non prius fuit in forma Dei, ut postmodum in similitudinem hominum fieret; sed magis è converso homo existens Divinitatis particeps factus est, in quo non fuit exinanitus, sed exaltatus. Oportet igitur quod intelligatur de verbo Dei quod prius fuerit ab æterno in forma Dei, idest in natura Dei, & postmodum exinanivit semetipsum in similitudinem hominum factus. Non potest autem intelligi ista exinanitio per solam inhabitationem verbi Dei in homine Jesu Christo: nam verbum Dei in omnibus Sanctis à principio mundi habitavit per gratiam, nec tamen dicitur exinanitum: quia Deus sic suam bonitatem creaturis communicat, quod nihil ei subtrahitur, sed magis quodammodo exaltatur, secundum quod ejus sublimitas ex bonitate creaturarum apparet, & tanto amplius, quanto creaturæ fuerint meliores. Unde si verbum Dei plenius habitavit in homine Christo quam in aliis Sanctis, minus in hoc quam in aliis convenit exinanitio verbi. Manifestum est igitur quod unio verbi ad humanam naturam, non est intelligenda secundum solam inhabitationem verbi Dei in homine illo, ut Nestorius dicebat, sed secundum quod verbum Dei vere factum est homo. Sic enim solum habebit locum exinanitio, ut scilicet dicatur verbum Dei exinanitum, idest parvum factum, non amissione propriæ magnitudinis, sed assumptione humanæ parvitas; sicut si anima præxisteret corpori, & diceretur fieri substantia corporea, quæ est homo, non mutatione propriæ naturæ, sed assumptione naturæ corporeæ.

20. Præterea. Manifestum est quod Spiritus Sanctus in homine Christo habitavit: dicitur enim Luc. iv. 1. quod *Jesus plenus Spiritu Sancto regressus est à Jordane.* Si igitur incarnatio verbi secundum hoc solum intelligenda est quod verbum Dei in homine illo plenissime habitavit, necesse erit dicere, quod etiam Spiritus Sanctus erit incarnatus: quod est omnino alienum à doctrina fidei.

21. Adhuc. Manifestum est verbum Dei in Sanc-

(1) Al. sed adoptio. (2) Vulgata fecit.

tis Angelis habitare, qui participatione verbi intelligentia replentur: dicit enim Apostolus Hebr. 2. 16. *Nusquam Angelos apprehendit, sed semen Abraham apprehendit.* Manifestum est igitur quod assumptio humanæ naturæ à verbo non est secundum solam inhabitationem accipienda.

22. Adhuc. Si secundum positionem Nestorii Christus separatur in duos secundum hypostasim diferentes, idest in verbum Dei, & hominem illum, impossibile est quod Verbum Dei Christus dicatur. Quod patet tum ex modo loquendi Scripturæ, quæ nunquam ante incarnationem Domini Deum, aut Dei verbum nominat Christum, tum etiam ex ipsa nominis ratione: dicitur enim Christus quasi unctus; unctus autem intelligitur oleo exultationis, idest Spiritu Sancto, ut Petrus exponit Actuum iii. Non autem potest dici, quod verbum Dei sit unctum Spiritu Sancto: quia sic Spiritus Sanctus esset major filio, ut sanctificans sanctificato. Oportebit igitur quod hoc nomen Christus solum pro homine illo possit intelligi. Quod ergo dicit Apostolus ad Philippenses ii. 5. *Hoc sentite in vobis quod est in Christo Jesu,* ad hominem illum referendum est. Subdit autem: *Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo.* Verum igitur est dicere, quod homo ille est in forma, idest in natura Dei, & æqualis Deo. Licet autem homines dicantur dii, vel filii Dei propter inhabitantem Deum, nunquam tamen dicitur, quod sint æquales Deo. Patet igitur quod homo Christus non per solam inhabitationem dicitur Deus.

23. Item. Licet nomen Dei ad sanctos homines transferatur propter inhabitationem gratiæ, nunquam tamen omnia quæ sunt solius Dei, sicut creare cælum, & terram, aut aliquid hujusmodi, de aliquo Sanctorum propter inhabitationem gratiæ dicitur. Christo autem homini attribuitur omnium creatio: dicitur enim Hebr. i. 1. *Considerate Apostolum, & Pontificem confessionis nostræ Jesum Christum, qui fidelis est ei, qui (2) præfecit illum; sicut & Moyses in omni domo illius: quod oportet de homine illo, & non de Dei verbo intelligi: tum quia ostensum est quod secundum positionem Nestorii, verbum Dei Christus dici non potest: tum quia Verbum Dei non est factum, sed genitum.* Addit autem Apostolus: *Ampliori gloria isto præ Moyse dignus habitus est, quanto ampliore honorem habet domus, qui fabricavit illam.* Homo igitur Christus fabricavit domum Dei: quod consequenter Apostolus probat subdens: *Omnis namque domus fabricatur ab aliquo: qui autem omnia creavit, Deus est.* Sic igitur Apostolus probat quod homo Christus fabricavit domum Dei, per hoc quod Deus creavit omnia: quæ probatio nulla esset, nisi Christus esset Deus creans omnia. Sic igitur homini illi attribuitur creatio universorum, quod est proprium opus Dei. Est igitur homo Christus ipse Deus secundum hypostasim, & non ratione inhabitationis tantum.

24. Amplius. Manifestum est quod homo Christus loquens de se, multa divina dicit, & supernaturalia, ut est illud Joan. vi. 40. *Ego resuscitabo illum in novissimo die: & Joan. x. 28. Ego vitam æternam do eis.* Quod quidem esset summæ superbiæ, si ille homo loquens non esset secundum hypostasim ipse Deus, sed solum haberet Deum inhabitantem. Hoc autem homini Christo non comperit, qui de se dicit Matth. xi. 29. *Discite à me, quia mitis sum, & hu-*

mi-

milis corde. Est igitur eadem persona hominis illius, & Dei.

25. Præterea. Sicut legitur in Scripturis, quod homo ille est exaltatus (dicitur enim Act. ii. 33. *Dextera Dei exaltatus &c.*) ita legitur quod Deus sit exinanitus Philipp. ii. 7. *Exinanivit semetipsum &c.* Sicut igitur sublimitas possunt dici de homine illo ratione unionis, ut quod sit Deus, quod resuscitet mortuos, & alia hujusmodi; ita de Deo possunt dici humilia, ut quod sit natus de Virgine, passus, mortuus, & sepultus.

26. Adhuc. Relativa, tam verba, qua pronominata, idem suppositum referunt: dicit enim Apostolus Coloss. i. 16. loquens de filio Dei: *In ipso condita sunt universa in cælis, & in terra, visibilia, & invisibilia: & postea subdit: Et ipse est caput corporis Ecclesiæ, qui est principium, primogenitus ex mortuis.* Manifestum est autem quod hoc quod dicitur: *In ipso condita sunt universa,* ad verbum Dei pertinet, quod autem dicitur *primogenitus ex mortuis,* homini Christo comperit. Sic igitur Dei verbum, & homo Christus sunt unum suppositum, & per consequens una persona; & oportet quod quicquid dicitur de homine illo, dicatur de verbo Dei, & è converso.

27. Item. Apostolus dicit I. ad Corinth. vii. 6. *Unus est Dominus Jesus Christus per quem omnia.* Manifestum est autem quod Jesus Christus, nomen illius hominis per quem omnia, convenit verbo Dei. Sic igitur verbum Dei, & homo ille sunt unus Dominus, nec duo domini, nec duo filii, ut Nestorius dicebat: & ex hoc ulterius sequitur quod verbi Dei, & hominis sit una persona.

Si quis autem diligenter consideret, hæc Nestorii opinio quantum ad incarnationis mysterium parum differt ab opinione Photini: quia uterque hominem illum Deum asserere solum propter inhabitationem gratiæ, quamvis Photinus dixerit, quod ille homo nomen Divinitatis, & gloriam per passionem, & bona opera meruit. Nestorius autem confessus est quod à principio suæ conceptionis hujusmodi nomen, & gloriam habuit propter plenissimam inhabitationem Dei in ipso. Circa generationem autem æternam verbi multum differre: nam Nestorius eam confitebatur, Photinus vero negabat omnino.

CAPUT XXXV.

Contra errorem Eutychetis.

Quia ergo, sicut multipliciter ostensum est, ita oportet mysterium incarnationis intelligi, quod verbi Dei, & hominis sit una eademque persona; relinquunt tamen quædam circa hujus veritatis considerationem difficultates.

Naturam enim divinam necesse est ut sua personalitas consequatur. Similiter autem videtur & de humana natura. Nam omne quod subsistit in intellectuali, vel rationali natura, habet rationem personæ: unde non videtur esse possibile quod sit una persona, & sint duæ naturæ, divina, & humana.

Ad hujus autem difficultatis solutionem diversi diversas positiones attulerunt. Eutyches enim, ut unitatem personæ contra Nestorium servaret in Christo, dicit in Christo esse etiam unam naturam, ita quod quamvis ante unionem essent duæ naturæ distinctæ, divina, & humana, in unionem tamen coierunt in unam naturam; & sic dicebat Christi personam ex duabus naturis esse, non autem in duabus naturis

subsistere, propter quod in Calchedonensi Synodo est condemnatus.

1. Hujus autem positionis falsitas ex multis apparet. Ostensum enim est supra, quod in Christo Jesu & corpus fuit, & anima rationalis, & Divinitas; & manifestum est quod corpus Christi etiam post unionem non fuit ipsa verbi Divinitas; nam corpus Christi etiam post unionem passibile fuit, & corporeis oculis visibile, & lineamenti membrorum distinctum: quæ omnia aliena sunt à Divinitate verbi, ut ex superioribus, Lib. I. cap. xx. patet. Similiter etiam anima Christi post unionem aliud fuit à Divinitate verbi, quia anima Christi etiam post unionem passionibus tristitiæ, & doloris, & iræ affecta fuit: quæ etiam Divinitati verbi nullo modo convenire possunt, ut ex præmissis patet. Anima autem humana, & corpus constituunt humanam naturam. Sic igitur etiam post unionem humana natura in Christo fuit aliud à Divinitate verbi, quæ est natura divina. Sunt igitur in Christo etiam post unionem duæ naturæ.

2. Item. Natura est secundum quam res aliqua dicitur res naturalis. Dicitur autem res naturalis ex hoc quod habet formam, sicut & res artificialis: non enim dicitur domus antequam habeat formam artis, & similiter non dicitur equus antequam habeat formam naturæ suæ. Forma igitur rei naturalis est ejus natura. Oportet ergo dicere, quod in Christo sint duæ formæ etiam post unionem: dicit enim Apostolus ad Philipp. ii. de Christo Jesu, quod quam in forma Dei esset, formam servi accepit. Non autem potest dici, quod sit eadem forma Dei, & forma servi: nihil enim accipit quod jam habet: & sic si eadem est forma Dei, & forma servi, cum jam formam Dei habuisset, non accepisset formam servi. Neque iterum potest dici, quod forma Dei in Christo per unionem sit corrupta, quia sic Christus post unionem non esset Deus. Neque iterum potest dici, quod forma servi sit corrupta in unionem, quia sic non accepisset formam servi. Sed nec dici potest, quod forma servi sit permixta formæ Dei, quia quæ permiscuntur non manent integra, sed partim utrumque corrumpitur: unde non diceret, quod accepisset formam servi, sed aliquid ejus; & sic oportet dici secundum verba Apostoli, quod in Christo etiam post unionem fuerunt duæ formæ: ergo duæ naturæ.

3. Amplius. Nomen naturæ primo impositum est ad significandum ipsam generationem nascentium, & exinde translaturum est ad significandum principium generationis hujusmodi, & inde ad significandum principium motus intrinsecum mobili: & quia hujusmodi principium est materia, vel forma, ulterius natura dicitur forma, vel materia rei naturalis habentis in se principium motus; & quia forma, & materia constituunt essentiam rei naturalis, extensum est nomen naturæ ad significandum essentiam cujuscumque rei naturæ existentis, ut sic natura alicujus rei dicatur essentia quam significat definitio: & hoc modo hic de natura est questio: sic enim dicimus humanam naturam esse in Christo, & divinam. Si igitur, ut Eutyches posuit, humana natura, & divina fuerunt duæ ante unionem, sed ex eis in unionem conflata est una natura, oportet hoc esse aliquo eorum modorum secundum quos ex multis naturis est unum fieri. Fit autem unum ex multis, uno quidem modo secundum ordinem, tantum, sicut ex multis domibus fit civitas, & ex multis militibus fit exercitus. Alio modo ordine, & compositione, sicut ex partibus domus conjungitur, & per contactum, & per

colligationem domus fit. Sed hi duo modi non competunt ad constitutionem unius naturæ ex pluribus. Ea igitur quorum forma est ordo, vel compositio, non sunt res naturales, ut sic eorum unitas possit dici unitas naturæ. Tertio modo ex pluribus fit unum per commixtionem, sicut ex quatuor elementis fit corpus mixtum. Hic etiam modus nullo modo competit ad propositum. Primo quidem quia mixtio non est nisi eorum quæ communicant in materia, & quæ agere, & pati ad invicem nata sunt; quod quidem hic esse non potest: ostensum est enim I. Lib. cap. xvi. & xvii. quod Deus immaterialis, & omnino impassibilis est. Secundo quia ex his quorum unum unum multum excedit aliud, mixtio fieri non potest: si quis enim guttam vini mittat in mille amphoras aquæ, non erit mixtio, sed corruptio vini, propter quod etiam nec ligna in fornacem ignis missa dicimus misceri igni, sed ab igne consumi propter excellentem ignis virtutem. Divina autem natura in infinitum humanam excedit, cum virtus Dei sit infinita, ut in ipso Lib. I. cap. xl. ostensum est. Nullo igitur modo posset fieri mixtio utriusque naturæ. Tertio, quia dato quod fieret mixtio, neutra natura remaneret salva. Miscibilia enim in mixto non salvantur, si sit vera mixtio. Facta igitur permixtione utriusque naturæ, divinæ scilicet, & humanæ, neutra natura remaneret, sed aliquid tertium; & sic Christus non esset Deus, neque homo. Non igitur sic potest intelligi quod Eutyches dixit, ante unionem fuisse duas naturas, post unionem vero unam in Domino Jesu Christo, quasi ex duabus naturis sit constituta una natura. Relinquitur ergo quod hoc intelligatur hoc modo quod altera tantum earum post unionem remanserit. Aut igitur fuit in Christo sola natura divina, & id quod videbatur in eo humanum, fuit phantasticum, ut Manichæus dixit; aut divina natura conversa est in humanam naturam, ut Apollinaris dixit: contra quos supra disputavimus. Relinquitur igitur hoc esse impossibile, ante unionem fuisse duas naturas in Christo, post unionem vero unam.

4. Amplius. Numquam invenitur ex duabus naturis manentibus fieri unam, eo quod quælibet natura est quoddam totum, ea vero ex quibus aliquid constituitur, cadunt in ratione partis. Unde cum ex anima & corpore fiat unum, neque corpus, neque anima natura dici potest, sicut nunc loquimur de natura: quia neutrum habet speciem completam, sed utrumque est pars unius naturæ. Quam igitur natura humana sit quædam natura completa, & similiter natura divina, impossibile est quod concurrant in unam naturam, nisi vel utraque, vel alia corrumpatur: quod esse non potest, cum ex supradictis pateat unum Christum, & verum Deum, & verum hominem esse. Impossibile est igitur in Christo unam esse tantum naturam.

5. Item. Ex duobus manentibus una natura constituitur vel sicut ex partibus corporalibus, sicut ex membris constituitur animal; quod hic dici non potest, cum divina natura non sit aliquid corporeum: vel sicut ex materia & forma constituitur aliquid unum, sicut ex anima & corpore animal; quod etiam non potest in proposito dici: ostensum est enim I. Lib. cap. xvii. & xxvii. quod Deus neque materia est, neque alicujus forma esse potest. Si igitur Christus est verus Deus, & verus homo, ut ostensum est; impossibile est quod in eo sit una natura tantum.

6. Adhuc. Subtractio, vel additio alicujus essentialis principii variat speciem rei, & per consequens

mutat naturam, quæ nihil est aliud quam essentia, quam significat definitio, ut dictum est cap. xxxiii. & propter hoc videmus quod differentia specifica addita, vel subtracta definitioni facit differre secundum speciem; sicut animal rationale, & ratione carens, specie differunt; & sicut in numeris unitas addita, vel subtracta facit aliam & aliam speciem numeri. Forma autem est essentialis principium. Omnis igitur formæ additio facit aliam speciem, & aliam naturam, sicut nunc loquimur de natura. Si igitur Divinitas verbi addatur humanæ naturæ sicut forma, faciet aliam naturam; & sic Christus non erit humanæ naturæ, sed cujusdam alterius; sicut corpus animatum est alterius naturæ quam id quod est corpus tantum.

7. Adhuc. Ea quæ non conveniunt in natura, non sunt similia secundum speciem, ut homo, & equus. Si autem natura Christi sit composita ex divina & humana, manifestum est quod non erit natura Christi in aliis hominibus. Ergo non erit similis nobis secundum speciem: quod est contra Apostolum dicentem Heb. ii. 17. quod debuit per omnia fratribus assimilari.

8. Præterea. Ex forma & materia semper constituitur una species, quæ est prædicabilis de pluribus actû, vel potentia, quantum est de ratione speciei. Si igitur humanæ naturæ divina natura quasi forma adveniat, oportebit quod ex commixtione utriusque quædam communis species resultet, quæ sit à multis participabilis, quod patet esse falsum: non enim est nisi unus Jesus Christus, Deus, & homo. Non igitur divina, & humana natura in Christo constituerunt unam naturam.

9. Amplius. Hoc etiam videtur à fide alienum esse quod Eutyches dixit, ante unionem in Christo fuisse duas naturas. Cum enim humana natura ex anima & corpore constituitur, sequitur quod vel anima, vel corpus, aut utrumque ante Christi incarnationem fuerit: quod per supradicta patet esse falsum. Est igitur fidei contrarium dicere, quod ante unionem fuerint duæ naturæ Christi, & post unionem una.

CAPUT XXXVI.

De errore Macharii Antiocheni ponentis unam tantum voluntatem in Christo.

Fere autem in idem redire videtur & Macharii Antiocheni positio, dicentis, in Christo esse unam tantum operationem, & voluntatem.

1. Cuiuslibet enim naturæ est aliqua operatio propria: nam forma est operationis principium, secundum quam unaquæque natura habet propriam speciem. Unde oportet quod sicut diversarum naturarum sunt diversæ formæ, ita sint & diversæ actiones. Si igitur in Christo sit una tantum actio, sequitur quod in eo sit una tantum natura: quod est Eurychianæ hæresis. Relinquitur igitur falsum esse quod in Christo sit una tantum operatio.

2. Item. In Christo est divina natura perfecta, per quam substantialis est patri; & humana natura perfecta, secundum quam est unius speciei nobiscum. Sed de perfectione divinæ naturæ est voluntatem habere, ut in I. Libro cap. lxxii. ostensum est: similiter etiam de perfectione humanæ naturæ est quod habeat voluntatem, per quam est homo liberi arbitrii. Oportet igitur in Christo esse duas voluntates.

3. Adhuc. Voluntas est una pars potentialis animæ humanæ, sicut & intellectus. Si igitur in Chris-

to non fuit alia voluntas præter voluntatem verbi, pari ratione nec fuit in eo intellectus præter intellectum verbi; & sic redibit positio Apollinaris.

4. Amplius. Si in Christo fuit tantum una voluntas, oportet quod in eo fuerit solum voluntas divina: non enim verbum voluntatem divinam, quam ab æterno habuit, amittere potuit. Ad voluntatem autem divinam non pertinet mereri: quia meritum est alicujus in perfectionem tendentis. Sic igitur Christus neque sibi, neque nobis sua passione meruisset: cujus contrarium docet Apostolus Philipp. ii. 6. dicens: *Factus est obediens patri usque ad mortem: propter quod & Deus exaltavit illum.*

5. Præterea. Si in Christo voluntas humana non fuit, sequitur quod neque secundum naturam assumptionem liberi arbitrii fuit: nam secundum voluntatem est homo liberi arbitrii. Sic igitur non agebat Christus homo ad modum hominis, sed ad modum aliorum animalium, quæ libero arbitrio carent. Nihil igitur in ejus actibus virtuosum, & laudabile, (1) aut nobis imitandum fuit. Frostra igitur dicit Marth. xi. 29. *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde:* & Joan. xiiii. 15. *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.*

6. Adhuc. In uno homine puro quamvis sit supposito unus, sunt tamen plures & appetitus, & operationes secundum diversa naturalia principia: nam secundum rationale partem inest ei voluntas; secundum sensitivam inest ei irascibilis, & concupiscibilis, & rursus naturalis appetitus consequens vires naturales. Similiter autem & secundum oculum videt, secundum aurem audit, pede ambulat, lingua loquitur, & mente intelligit: quæ sunt operationes diversæ. Et hoc ideo est, quia operationes non multiplicentur solum secundum diversa subjecta operativa, sed etiam secundum diversa principia, quibus unum & idem subjectum operatur; à quibus etiam operationes speciem trahunt. Divina vero natura multo plus distat ab humana quam naturalia principia humanæ naturæ ab invicem. Est igitur alia & alia voluntas, & operatio divinæ, & humanæ naturæ in Christo, licet ipse Christus sit in utraque natura unus.

7. Item. Ex auctoritate Scripturæ manifeste ostenditur in Christo duas voluntates fuisse. Dicit enim ipse Joann. vi. 38. *Descendi de cælo non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem ejus qui misit me:* & Lucæ xxii. 42. *Non mea voluntas, sed tua fiat.* Ex quibus patet quod in Christo fuit quædam voluntas propria ejus præter voluntatem patris. Manifestum est autem quod in eo fuit voluntas quædam communis sibi, & patri: patris enim, & filij sicut est una natura, ita etiam est una voluntas. Sunt igitur in Christo duæ voluntates.

Idem autem & de operationibus patet. Fuit enim in Christo una operatio sibi, & patri communis, cum ipse dicat Joann. v. 19. *Quæcumque pater facit, & hæc similiter filius facit.* Est autem in eo & alia operatio quæ non convenit patri, ut dormire, esurire, comedere, & alia hujusmodi, quæ Christus humanitus fecit, vel passus est, ut Evangelistæ tradunt. Non igitur fuit in Christo una tantum operatio.

Videtur autem hæc positio ortum habuisse ex hoc quod ejus auctores nescierunt distinguere inter id quod est simpliciter unum, & ordine unum. Videntur enim voluntatem humanam in Christo omnino sub voluntate divina ordinatam fuisse, ita quod nihil voluntate humana Christus voluit, nisi secundum

(1) Al. aut non imitandum. (2) Al. præter hypostasim, vel personam, hypostasim &c.

quod eum velle voluntas divina disposuit. Similiter etiam nihil Christus secundum humanam naturam operatus est vel agendo, vel patiendo, nisi quod voluntas divina disposuit, secundum illud Joann. viii. 29. *Quæ placita sunt ei, facio semper.* Humana etiam operatio Christi quamdam efficaciam divinam ex unione Divinitatis consequeretur; sicut actio secundarii agentis consequitur efficaciam quamdam ex principali agente: ex quo contingit quod quælibet ejus actio, vel passio fuit salubris: propter quod Dionysius (de divinis Nomin. cap. 11.) humanam Christi operationem vocat theandricam, id est deivirilem; & etiam quia est Dei, & hominis. Videntes igitur humanam voluntatem, & operationem Christi sub divina ordinari infallibili ordine, judicaverunt in Christo esse tantum voluntatem, & operationem unam; quamvis non sit idem, ut dictum est, unum ordine, & unum simpliciter.

CAPUT XXXVII.

Contra eos qui dixerunt ex anima & corpore non esse aliquid unum constitutum in Christo.

EX præmissis igitur manifestum est quod in Christo est tantum una persona secundum fidei assertionem, & duæ naturæ, contra id quod Nestorius, & Eutyches posuerunt.

Sed quia hoc alienum videtur ab his quæ naturalis ratio experitur, fuerunt quidam posteriores, talem de unione positionem asserentes. Quia enim ex unione animæ & corporis constituitur homo, sed ex hac anima & ex hoc corpore hic homo (quod (2) præter essentiam, vel naturam hypostasim, & personam designat) volentes evitare ne cogerentur in Christo ponere aliquam hypostasim, vel personam verbi, dixerunt quod anima, & corpus non fuerunt unita in Christo, nec ex eis aliqua substantia facta est, & per hoc Nestorii hæresim vitare volebant. Rursus quia hoc impossibile videtur, quod aliquid sit substantiale alicui, & non sit de natura ejus quam prius habuit, absque mutatione ipsius; verbum autem omnino immutabile est: ne cogerentur ponere animam, & corpus assumpta pertinere ad naturam verbi, quam habuit ab æterno, posuerunt quod verbum assumpsit animam humanam, & corpus modo accidentali, sicut homo assumit indumentum: per hoc errorem Eutyches excludere volentes. Sed hæc positio omnino doctrinæ fidei repugnat.

1. Anima enim, & corpus sua unione hominem constituunt: forma enim materiæ adveniens speciem constituit. Si igitur anima, & corpus non fuerint in Christo unita, Christus non fuit homo, contra Apostolum dicentem I. Timor. ii. 5. *Mediator Dei & hominum homo Christus Jesus.*

2. Item. Unusquisque nostrum ea ratione homo dicitur, quia est ex anima rationali constitutus; si igitur Christus non ea ratione dicitur homo, sed solum quia habuit animam, & corpus, licet non unita; æquivoce dicitur homo, & non erit ejusdem speciei nobiscum, contra Apostolum dicentem Heb. ii. 17. quod debuit per omnia fratribus assimilari.

3. Adhuc. Non omne corpus pertinet ad humanam naturam, sed solum corpus humanum. Non autem est corpus humanum nisi quod est per unionem animæ rationalis vivificatum; neque enim oculus, aut manus, aut pes, vel caro, & os, anima sepa-